

Utilization of The Financial Statement Information for The Administration of The Agricultural Cooperative Administration Department

Napanun Srichaichana^{1*} and Nakhun Thoraneenitiyan²

¹ Master of Arts (Cooperative Economics), Department of Cooperatives, Faculty of Economics, Kasetsart University, Thailand

² Department of Cooperatives, Faculty of Economics, Kasetsart University, Thailand

* Corresponding author. E-mail: napanun.s@ku.th

ABSTRACT

This research article has the objectives (1) to study the utilization of financial statements in the administration of agricultural cooperatives management, and (2) to study the limitations arising from the use of financial statements by agricultural cooperatives management. This research is quantitative. The sample consists of 349 agricultural cooperative managements. Questionnaires were used as the data collection tool. The statistics used for data analysis include frequency, percentage, mean, standard deviation. The study findings indicate that first, most agricultural cooperative management utilizes financial data for management, including planning, directing, decision-making, and controlling. Overall, the utilization of financial data is at a high level, especially in the controlling aspect. They normally use financial data for procurement and credit management in the merchandising business. Furthermore, the management also used the financial data in the decision-making and directing process for financial business. Second, most agricultural cooperative management has problems or limitations in utilizing financial data, particularly related to the quality of information. These include completeness, neutrality, free from error, comparability, verifiability, timeliness, and understandability. Overall, the level of problems or limitations is relatively low.

Keywords: Financial Statement Information, Administration, Agricultural Cooperative, Agricultural Cooperative Administration Department

การใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงิน เพื่อการบริหารงานของฝ่ายบริหารสหกรณ์การเกษตร

นภาพันท์ ศรีชัยชนะ^{1*} และ ณกุล ธรณินิติญาณ²

¹ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์) สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ ภาควิชาสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประเทศไทย

² ภาควิชาสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: napanun.s@ku.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงินที่ใช้ในการบริหารงานของฝ่ายบริหารสหกรณ์การเกษตร และ (2) เพื่อศึกษาข้อจำกัดจากการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงินของฝ่ายบริหารสหกรณ์การเกษตร การวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบเชิงปริมาณกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ ผู้บริหารสหกรณ์การเกษตร จำนวน 349 ราย เครื่องมือที่ใช้การวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่ มีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงิน เพื่อการบริหารทั้งด้านการวางแผน การควบคุม การสั่งการและการตัดสินใจ โดยรวมการใช้ประโยชน์อยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเฉพาะด้าน มีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงิน เพื่อการบริหารงาน ด้านการควบคุมมากที่สุดสำหรับบริหารจัดการในธุรกิจด้านจัดหาสินค้ามาจำหน่าย และด้านสินเชื่อ และใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงินเพื่อการบริหารงาน ด้านการตัดสินใจและสั่งการมากที่สุดสำหรับบริหารจัดการในธุรกิจด้านสินเชื่อ ผู้บริหารสหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่มีปัญหาหรือข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงินตามลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ ประกอบด้วยด้านการแสดงข้อมูลครบถ้วน การแสดงข้อมูลด้วยความเป็นกลาง การแสดงข้อมูลปราศจากข้อผิดพลาด การแสดงข้อมูลสามารถเปรียบเทียบได้ การแสดงข้อมูลสามารถยืนยันได้ การแสดงข้อมูลทันเวลา และการแสดงข้อมูลสามารถเข้าใจได้ ซึ่งมีระดับของปัญหาหรือข้อจำกัดโดยรวมอยู่ในระดับน้อย

คำสำคัญ: ข้อมูลงบการเงิน, การบริหารงาน, สหกรณ์การเกษตร, ฝ่ายบริหารสหกรณ์การเกษตร

© 2024 JSSP: Journal of Social Science Panyapat

บทนำ

ประเทศไทยมีพื้นที่ส่วนใหญ่ทำการเกษตร จากข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2564 มีพื้นที่ทั้งหมด 320.70 ล้านไร่ จัดเป็นพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรจำนวน 149.24 ล้านไร่ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2564) ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร จากข้อมูลสารสนเทศของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ณ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2565 เกษตรกร มีการรวมกลุ่มกันจัดตั้งสหกรณ์การเกษตร จำนวน 4,139 แห่งมีสมาชิกจำนวน 12.04 ล้านคน (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2565) มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและช่วยพัฒนาความเป็นอยู่ของสมาชิกที่ประกอบอาชีพเกษตรกรด้วยกัน ตามหลักการสหกรณ์คือการช่วยเหลือตัวเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและส่งเสริมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทางด้านเศรษฐกิจและสังคม (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2550) มีหน่วยงานจากภาครัฐให้คำแนะนำและควบคุมกำกับดูแล คือกรมส่งเสริมสหกรณ์การเกษตร และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เพื่อให้การรวมกลุ่มกันดำเนินการเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ พร้อมสนับสนุนและส่งเสริม ช่วยพัฒนาธุรกิจสหกรณ์ โดยการเผยแพร่ให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบสหกรณ์ อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ให้แก่บุคลากรสหกรณ์ และประชาชนทั่วไป เพื่อสหกรณ์ทำให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

สหกรณ์การเกษตรนับได้ว่ามีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ มีลักษณะเฉพาะ ทั้งในด้านของความซับซ้อนของผลิตภัณฑ์และบริการ ความรู้ สมรรถนะ การตลาด และเทคโนโลยี การบริหารสหกรณ์การเกษตรให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบันจึงต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ซึ่งสหกรณ์การเกษตรนั้นตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย มีการ

เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้บริหารงานแทนสมาชิก มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานและเป็นผู้แทนสหกรณ์ในกิจการทั้งปวง และเพื่อให้สหกรณ์ดำเนินการบริการแก่สมาชิกได้อย่างทั่วถึง คณะกรรมการดำเนินการจัดจ้างผู้จัดการและเจ้าหน้าที่มาปฏิบัติงานของสหกรณ์ โดยคณะกรรมการจะเป็นผู้สั่งการพร้อมทั้งควบคุมให้ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบายที่วางแผนไว้ ฝ่ายจัดการจะต้องจัดทำรายงานผลการดำเนินงานเป็นประจำทุกเดือนต่อคณะกรรมการและจัดทำงบการเงินทุกสิ้นรอบปีบัญชี เพื่อแสดงฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของสหกรณ์ งบการเงินนั้นเป็นรายงานที่สหกรณ์นำเสนอให้แก่สมาชิกในรูปแบบรายงานประจำปี ต้องเป็นไปตามที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ผ่านการตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชี คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์จะเรียกประชุมใหญ่สามัญประจำปี ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์ และต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดหรือไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน ซึ่งสมาชิกในที่ประชุมใหญ่มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยเรื่องทั้งปวงที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการของสหกรณ์ และต้องเสนอรายการหรือรายงานของสหกรณ์ต่อทางราชการตามแบบและระยะเวลาที่ทางราชการกำหนด (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2550) ซึ่งงบการเงินจะแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่เกิดขึ้นต่อสินทรัพย์ กำไร และเงินปันผลในอดีตที่ผ่านมา หากผู้บริหารทำความเข้าใจคำว่าบัญชีเกิดขึ้นได้อย่างไร และการใช้ประโยชน์จากงบการเงิน ก็จะสามารถเข้าใจในสิ่งที่เกิดขึ้นและความสำคัญของข้อมูลทางบัญชี (เอนจิน เอฟ. บริกแฮม, โจเอล เอฟ. ฮูสตัน, 2544) คณะกรรมการจำเป็นต้องนำมาใช้ประโยชน์ในการบริหารงานของสหกรณ์การเกษตร ให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อสร้างผลตอบแทนจากการลงทุน สร้างความพึงพอใจในผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น และธุรกิจยังมีความจำเป็นที่จะต้องป้องกันความเสี่ยงอาจเกิดขึ้น ที่จะส่งผลให้ธุรกิจสหกรณ์สามารถดำรงอยู่ได้ภายใต้การแข่งขันกับธุรกิจอื่นๆ ที่มีการดำเนินลักษณะประเภทธุรกิจเดียวกัน (วิบูล จารวงศ์วัฒน์, 2548) หากผู้บริหารสหกรณ์การเกษตรขาดประสิทธิภาพในการบริหารงาน ขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้ประโยชน์จากข้อมูลทางการเงินมาใช้ในการบริหารงาน ทั้งด้านการวางแผน การควบคุม การตัดสินใจและสั่งการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนกลยุทธ์ที่วางไว้ (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, 2563) จะส่งผลต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ และด้วยปัญหาหรือข้อจำกัดของข้อมูลงบการเงินตามลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ (สภานิติบัญญัติฯ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2564) ประกอบกับคณะกรรมการที่เลือกตั้งมาจากกลุ่มสมาชิกด้วยกันนั้น ดำรงตำแหน่งวาระหนึ่งได้ไม่เกิน 2 ปี และไม่สามารถดำรงตำแหน่งต่อเนื่องได้ ต้องเว้นช่วงเพื่อให้สมาชิกทำการเลือกตั้งคณะกรรมการชุดใหม่มาบริหารงานต่อ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2550) อาจทำให้มีปัญหาในการดำเนินงานต่อเนื่องของการดำเนินงานตามแผนนโยบายเดิม และอาจทำให้การบริหารงานขาดประสิทธิภาพ ไม่สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างทันเวลาได้ ส่งผลต่อการเติบโตของสหกรณ์ และคุณภาพชีวิตของสมาชิก

จากปัญหาข้างต้นผู้ทำการศึกษาจึงต้องการค้นคว้าการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงิน พร้อมทั้งศึกษาถึงปัญหาหรือข้อจำกัดของการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงินของฝ่ายบริหารสหกรณ์การเกษตร เพื่อนำไปสู่การวางแผนพิจารณาส่งเสริมจัดให้มีการอบรมเพิ่มเติมความรู้ความสามารถของฝ่ายบริหาร ซึ่งจะเป็ประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในเชิงเศรษฐกิจได้ และส่งผลต่อการเติบโตของสหกรณ์การเกษตรในอนาคตควบคู่กับคุณภาพชีวิตของสมาชิกที่เป็นเกษตรกรให้ดีขึ้นด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงินที่ใช้ในการบริหารงานของฝ่ายบริหารสหกรณ์การเกษตร
2. เพื่อศึกษาปัญหาหรือข้อจำกัดการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงินที่ใช้ในการบริหารงานของฝ่ายบริหารสหกรณ์การเกษตร

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการศึกษาค้างนี้คือ ผู้บริหารในสหกรณ์การเกษตร ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2565 จำนวน 4,139 คน (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2565) จากสหกรณ์การเกษตรทั่วประเทศกลุ่มตัวอย่าง หาด้วยสูตร Taro Yamane (ธำนิทร ศิลป์จารุ, 2557) ได้จำนวนตัวอย่าง 365 คน และคัดเลือกการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ตามการแบ่งส่วนกำกับดูแลของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามการแบ่งส่วนกำกับดูแลของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์

ส่วนภาคของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	ประชากรที่ใช้ในการศึกษา		กลุ่มตัวอย่าง
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1	262	6.33	23
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 2	262	6.33	23
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 3	462	11.16	41
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4	491	11.86	43
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 5	617	14.91	54
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 6	446	10.78	39
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7	493	11.91	44
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 8	387	9.35	34
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 9	436	10.53	39
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 10	283	6.84	25
รวมทั้งประเทศ	4,139	100	365

ที่มา: กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2565)

จากกลุ่มตัวอย่างแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามตารางที่ 1 แล้วผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Sample Random Sampling) โดยวิธีการจับสลากแบ่งตามชั้นกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ประชากรมีโอกาสถูกเลือกเท่าเทียมกัน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาค้างนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยมีการสอบถามฝ่ายบริหารในสหกรณ์การเกษตร ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารในสหกรณ์การเกษตร ข้อมูลทั่วไปของธุรกิจสหกรณ์การเกษตร (ข้อมูลปีงบประมาณ 2565) พิจารณาการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงินเพื่อการบริหารงาน ของฝ่ายบริหารงานของสหกรณ์การเกษตร และพิจารณาการมีปัญหหรือข้อจำกัดในการใช้ข้อมูลงบการเงิน ของฝ่ายบริหารงานของสหกรณ์การเกษตร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

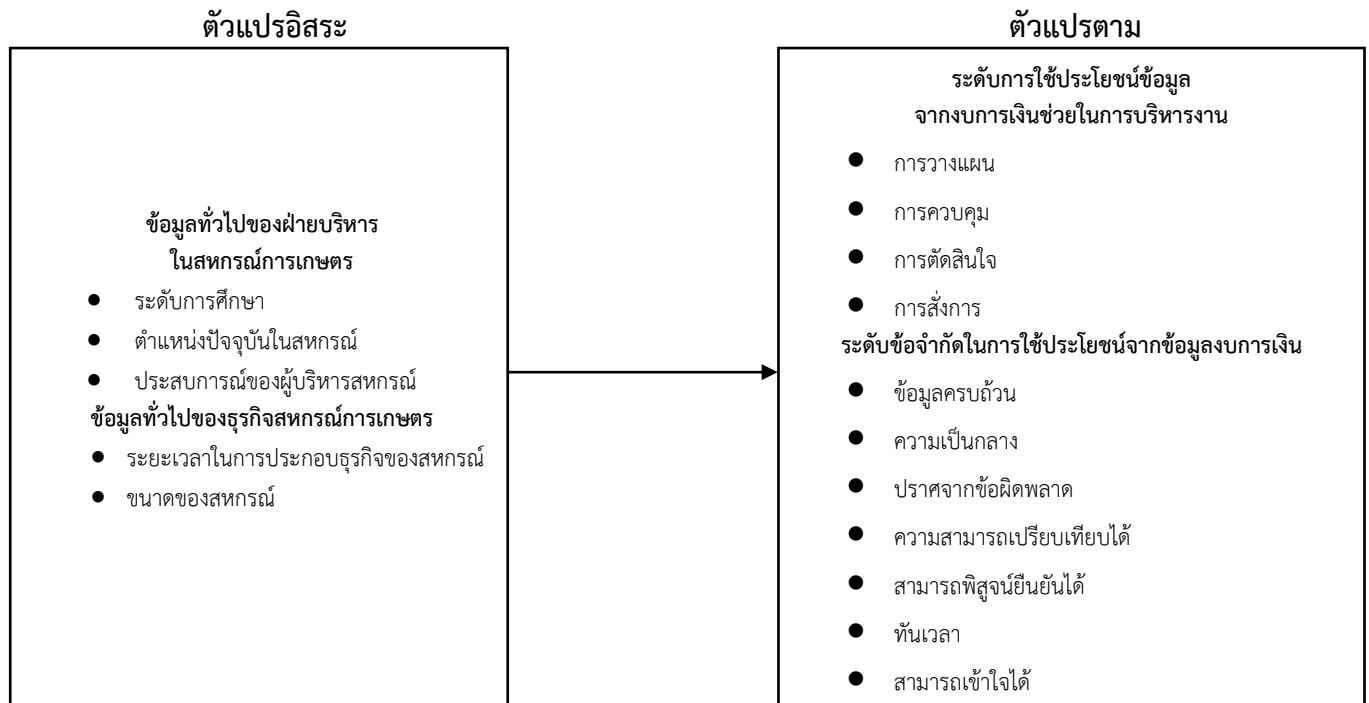
3.1 รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นคำถามปลายปิด จัดส่งแก่สหกรณ์การเกษตรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 365 แห่ง โดยผู้ศึกษาได้แนบซองตอบกลับมายังผู้ศึกษาหรือตอบกลับผ่านแอปพลิเคชันไลน์มายังผู้ศึกษาโดยตรง ซึ่งผู้ศึกษาได้รับแบบสอบถามตอบกลับมายังจำนวน 349 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 95.62 ของประชากรตัวอย่าง และแบบสอบถามตีกลับเนื่องจากเลิกสหกรณ์ในปีที่ทำการศึกษา จำนวน 16 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 4.38 ของประชากรตัวอย่าง

3.2 รวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ผู้ทำการศึกษได้รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น ตำรา รายงานการวิจัย บทความในวารสารทางวิชาการ และแหล่งข้อมูลในระบบสารสนเทศทางอิเล็กทรอนิกส์ของเว็บไซต์หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลอื่นที่ต้อการศึกษา เป็นต้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูล ในเชิงพรรณนา ด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

จากภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย จะเห็นได้ว่าเพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปของฝ่ายบริหารในสหกรณ์การเกษตร และข้อมูลทั่วไปของธุรกิจสหกรณ์การเกษตร จะส่งผลต่อการใช้ประโยชน์ข้อมูลจากงบการเงิน เพื่อช่วยในการบริหารงาน ตามทฤษฎีของ (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, 2563) เพื่อการบริหารงาน ในด้านการวางแผน การควบคุม การตัดสินใจและสั่งการ และการศึกษาข้อจำกัดการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงิน เพื่อการบริหารงานของฝ่ายบริหารสหกรณ์การเกษตร ตามลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินทั้งเชิงคุณภาพเชิงพื้นฐาน และลักษณะเชิงคุณภาพเสริมของข้อมูล และจากแนวคิดของสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2558) ให้คำนิยามของลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินคือประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน ประกอบด้วยลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐาน เป็นข้อมูลทางการเงินมีประโยชน์ต่อผู้ใช้ เมื่อข้อมูลนั้นมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม โดยพิจารณาจากความครบถ้วน ความเป็นกลาง การปราศจากข้อผิดพลาด และลักษณะเชิงคุณภาพเสริมคือเป็นข้อมูลทางการเงินที่สามารถเพิ่มประโยชน์ได้ด้วยลักษณะคุณภาพเสริม ประกอบด้วยความสามารถเปรียบเทียบได้ ความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ ความทันเวลา และความสามารถเข้าใจได้

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. ผลการวิเคราะห์การใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงินเพื่อการบริหารงานของฝ่ายบริหารสหกรณ์การเกษตร

ผลการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงินเพื่อการบริหารงานของฝ่ายบริหารสหกรณ์การเกษตร พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารในตำแหน่งผู้จัดการสหกรณ์ วิเคราะห์ได้ว่าส่วนใหญ่ผู้บริหารสหกรณ์การเกษตรมีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงินเพื่อการบริหารงาน เรียงตามลำดับการเลือกใช้ประโยชน์จากงบการเงินเพื่อการบริหารงานได้

ดังนี้ ด้านการวางแผน ร้อยละ 66.20 มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจและสั่งการ ร้อยละ 65.90 และด้านการควบคุม ร้อยละ 65.30 โดยการจัดการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงินเพื่อวางแผนมีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงินเกี่ยวกับการจัดหาสินค้ามาจำหน่ายมากที่สุด ร้อยละ 89.40 รองลงมาคือธุรกิจสินเชื่อ ร้อยละ 87.70 การจัดการการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงินเพื่อการควบคุมมีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงินเกี่ยวกับการจัดหาสินค้ามาจำหน่ายมากที่สุด ร้อยละ 90.00 รองลงมาคือธุรกิจสินเชื่อ ร้อยละ 87.10 และการจัดการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงินเพื่อการตัดสินใจและสั่งการมีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงินเกี่ยวกับการจัดหาสินค้ามาจำหน่ายมากที่สุด ร้อยละ 87.10 รองลงมาคือธุรกิจสินเชื่อ ร้อยละ 85.70 เมื่อวิเคราะห์ระดับการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงินเพื่อการบริหารงานของฝ่ายบริหารสหกรณ์การเกษตรรายด้าน พบว่าระดับการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงินมากที่สุดในด้านการควบคุมสำหรับการดำเนินงานจัดหาสินค้ามาจำหน่ายและการดำเนินงานสินเชื่อ มีค่าเฉลี่ย 4.30 (SD=0.78) และ 4.27 (SD=0.81) และระดับการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงินมากที่สุดในด้านการตัดสินใจและสั่งการการดำเนินงานด้านสินเชื่อมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.26 (SD=0.79) ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์การใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงินเพื่อการบริหารงานของฝ่ายบริหารสหกรณ์การเกษตร

n = 349

ด้านการจัดการ การใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงิน	ไม่ใช้		ใช้		ระดับการใช้ประโยชน์		
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ %	จำนวน (ราย)	ร้อยละ %	(คำนวณเฉพาะที่เลือก “ใช้”)		
					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
เพื่อการวางแผน							
การเงิน	65	18.60	284	81.40	3.84	0.94	มาก
สินเชื่อ	43	12.30	306	87.70	4.15	0.77	มาก
การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	37	10.60	312	89.40	4.17	0.87	มาก
การรวบรวมผลิตผล/ผลิตผลแปรรูป	134	38.40	215	61.60	4.00	0.90	มาก
การให้บริการและส่งเสริมการเกษตร	176	50.40	173	49.60	4.10	0.88	มาก
การใช้ประโยชน์จากข้อมูลการเงิน เพื่อการวางแผน	118	33.80	231	66.20	4.07	0.72	มาก
เพื่อการควบคุม							
การเงิน	69	19.80	280	80.20	4.12	0.89	มาก
สินเชื่อ	45	12.90	304	87.10	4.27	0.81	มากที่สุด
จัดหาสินค้ามาจำหน่าย	35	10.00	314	90.00	4.30	0.78	มากที่สุด
การรวบรวมผลิตผล/ผลิตผลแปรรูป	127	36.40	222	63.60	4.11	0.84	มาก
การให้บริการและส่งเสริมการเกษตร	173	49.60	176	50.40	4.05	0.99	มาก
การใช้ประโยชน์จากข้อมูลการเงิน เพื่อการควบคุม	121	34.70	228	65.30	4.17	0.75	มาก
เพื่อการตัดสินใจและสั่งการ							
การเงิน	64	18.30	285	81.70	3.83	0.97	มาก
สินเชื่อ	50	14.30	299	85.70	4.26	0.79	มากที่สุด
จัดหาสินค้ามาจำหน่าย	45	12.90	304	87.10	4.10	0.80	มาก
การรวบรวมผลิตผล/ผลิตผลแปรรูป	122	35.00	227	65.00	3.95	0.91	มาก
ด้านการจัดการ การใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงิน	ไม่ใช้		ใช้		ระดับการใช้ประโยชน์		
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ %	จำนวน (ราย)	ร้อยละ %	(คำนวณเฉพาะที่เลือก “ใช้”)		
					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การให้บริการและส่งเสริมการเกษตร	181	51.90	168	48.10	3.98	0.89	มาก
การใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงิน เพื่อการตัดสินใจและสั่งการ	119	34.10	230	65.90	4.08	0.74	มาก

หมายเหตุ: สหกรณ์การเกษตรแห่งหนึ่งสามารถดำเนินธุรกิจได้หลายด้าน

ที่มา: การคำนวณของผู้วิจัย

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ปัญหาหรือข้อจำกัดการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงิน เพื่อการบริหารงานของฝ่ายบริหารสหกรณ์การเกษตร (ต่อ)

n = 349

ประเด็นปัญหาหรือข้อจำกัดการใช้ ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงิน	ไม่มี		มี		ระดับปัญหาหรือข้อจำกัด		
	จำนวน (ราย)	%	จำนวน (ราย)	%	(คำนวณเฉพาะที่เลือก “มี”)		
					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
8. เปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี	106	30.40	243	69.60	2.17	1.17	น้อย
9.เปลี่ยนประเภทสินค้าหรือผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์แปรรูป	106	30.40	243	69.60	1.98	1.06	น้อย
รวมปัญหาหรือข้อจำกัด	119	34.10	230	65.90	2.12	1.09	น้อย
การแสดงผลข้อมูลสามารถเปรียบเทียบได้							
การแสดงผลข้อมูลสามารถพิสูจน์ยืนยันได้							
10. ของรายการปรับปรุงตรวจสอบคงค้างบัญชี	93	26.10	258	73.90	2.09	1.16	น้อย
11. การประมาณการตัวเลขทางบัญชี	91	26.10	258	73.90	2.07	1.15	น้อย
รวมปัญหาหรือข้อจำกัด	97	27.80	252	72.20	2.08	1.13	น้อย
การแสดงผลข้อมูลสามารถพิสูจน์ยืนยันได้							
การแสดงผลข้อมูลทันเวลา							
12. ไม่สามารถปิดงบการเงินได้ทันเวลาตามแผนงานที่กำหนด	133	38.10	216	61.90	1.99	1.122	น้อย
13. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานไม่เพียงพอ	108	30.90	241	69.10	2.15	1.21	น้อย
14. มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่	82	23.50	267	76.50	2.35	1.18	น้อย
15. เจ้าหน้าที่ขาดความชำนาญในการใช้ระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศ	82	23.50	267	76.50	2.21	1.12	น้อย
รวมปัญหาหรือข้อจำกัด	138	39.50	211	60.50	2.22	1.09	น้อย
การแสดงผลข้อมูลทันเวลา							
ประเด็นปัญหาหรือข้อจำกัดการใช้ ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงิน	ไม่มี		มี		ระดับปัญหาหรือข้อจำกัด		
	จำนวน (ราย)	%	จำนวน (ราย)	%	(คำนวณเฉพาะที่เลือก “มี”)		
					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การแสดงผลข้อมูลสามารถเข้าใจได้							
16. ระบบบัญชีของสหกรณ์มีลักษณะเฉพาะ	87	24.90	262	75.10	2.26	1.11	น้อย
17. ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดประเภทข้อมูลงบการเงิน	89	25.50	260	74.50	2.27	1.09	น้อย
18. ขาดความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์ข้อมูลงบการเงิน	84	24.10	265	75.90	2.34	1.16	น้อย
รวมปัญหาหรือข้อจำกัด	91	26.10	258	73.90	2.30	1.08	น้อย
การแสดงผลข้อมูลสามารถเข้าใจได้							

หมายเหตุ: สหกรณ์การเกษตรแห่งหนึ่งสามารถดำเนินธุรกิจได้หลายด้าน

ที่มา: การคำนวณของผู้วิจัย

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงิน เพื่อการบริหารงานของฝ่ายสหกรณ์การเกษตร พบว่าผู้บริหารสหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่มีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงิน ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีของ (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, 2563) เพื่อการบริหารงาน ในด้านการวางแผน การควบคุม การตัดสินใจและสั่งการ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2550) ในการดำเนินงานตามธุรกิจหลักด้านการเงิน ด้านสินเชื่อ ด้านการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ด้านรวบรวมผลผลิต การแปรรูปผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ และด้านการให้บริการและส่งเสริมการเกษตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารมีความเข้าใจว่ารายงานทางการเงินเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับเจ้าของกิจการ (วิบูล จารุงศ์วัฒนิษฐ์, 2548) ในการวางแผนตัดสินใจเรื่องกำลังการผลิตที่มีผลต่อเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร (วิลเลียม เจ.สตีเวนสัน, 2554) ซึ่งสอดคล้องผลการศึกษาของ ปวีศา คล้ายคลึง (2562) ที่ศึกษาการใช้ประโยชน์ของข้อมูลในรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีผลการศึกษาว่าผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่มีการนำข้อมูลในรายงานทางการเงิน

เงินไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงานในด้านการดำเนินงาน ด้านบุคคล ด้านการตลาด ด้านการผลิต ด้านคลังสินค้า ด้านการลงทุน และด้านอื่นๆ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พัชรีย์ พระสงฆ์, เฉลิมเกียรติ รุ่งเล็กและอริยญา จินาชาญ (2565) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องการใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินต่อความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและความสำเร็จของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษพบว่าการใช้ประโยชน์ในทางปฏิบัติเพื่อการบริหารงานส่งผลกระทบเชิงบวกต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

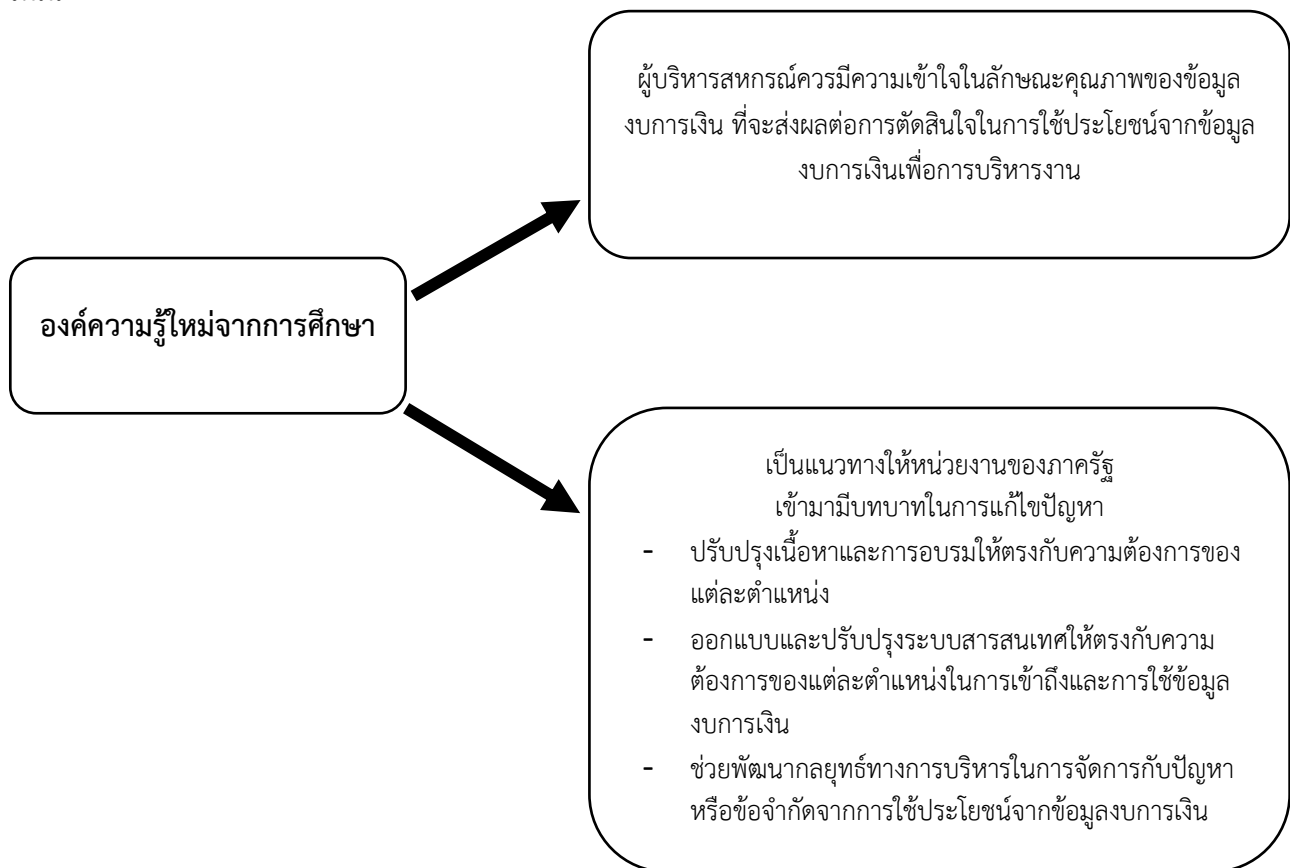
นอกจากนี้ระดับการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงินมากที่สุด ในด้านการควบคุม ในการจัดการด้านจัดหาสินค้ามาจำหน่ายกับการจัดการด้านสินเชื่อ และมีระดับการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงินเพื่อการบริหารงานมากที่สุดในด้านการตัดสินใจและการสั่งการ ในการจัดการด้านสินเชื่อ สอดคล้องแนวคิดของ สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ (2563) ที่กล่าวว่าหน้าที่ของผู้บริหารกับความต้องการข้อมูลการบัญชีบริหาร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การดำเนินงานทั้งระยะสั้นและระยะยาว มีหน้าที่ในการสั่งการ โดยมอบหมายงานตามการตัดสินใจเพื่อให้การปฏิบัติงานสอดคล้องกันทั้งด้านเป้าหมายและการใช้ทรัพยากร และมีหน้าที่ในการควบคุม เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ให้ได้รับประโยชน์สูงสุด รวมถึงแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และหน้าที่ในการตัดสินใจ เพื่อการวิเคราะห์เลือกให้เหมาะสมที่สุด ทั้งในเชิงต้นทุนและประโยชน์ รวมถึงวิธีที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ

ผลการวิจัยปัญหาหรือข้อจำกัดการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงิน เพื่อการบริหารงานของฝ่ายบริหารสหกรณ์การเกษตร พบว่าผู้บริหารสหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่มีปัญหาหรือข้อจำกัดจากการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงิน เพื่อการบริหารงาน ซึ่งระดับปัญหาหรือข้อจำกัดการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงินอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจากประเด็นการศึกษาตามลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงิน คุณภาพเชิงพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม และข้อมูลทางการเงินที่สามารถเพิ่มประโยชน์ด้วยลักษณะคุณภาพเสริม (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2564) สอดคล้องกับผลการศึกษาของณัชชา อาแล (2560) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางบัญชีและส่งผลต่อคุณภาพงบการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย พบว่าทักษะทางวิชาชีพบัญชี ด้านการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ และด้านความชำนาญในการปฏิบัติงาน ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและระบบสารสนเทศทางบัญชี ด้านการใช้ระบบ GFMS และการประมวลผลข้อมูลทางบัญชี ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และยังส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ และด้านความละเอียดรอบคอบในการทำรายงานส่งผลต่อคุณภาพงบการเงิน ด้านความทันต่อเวลา ด้านความเปรียบเทียบได้ ด้านความพิสูจน์ยืนยันได้ และด้านความเข้าใจ

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาปัญหาหรือข้อจำกัดการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงิน เพื่อการบริหารงานของฝ่ายบริหารสหกรณ์การเกษตรนั้น พบว่าผู้บริหารสหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่มีปัญหาหรือข้อจำกัดการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงิน เพื่อการบริหารงาน ดังนั้นผู้บริหารสหกรณ์การเกษตรซึ่งมีอำนาจในการตัดสินใจในกิจการทั้งปวงแทนสมาชิก ให้สหกรณ์ดำเนินงานตามวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและช่วยพัฒนาความเป็นอยู่ของสมาชิกที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมด้วยกันนั้น ผู้บริหารสหกรณ์การเกษตรควรมีความรู้ความเข้าใจในลักษณะคุณภาพของข้อมูลงบการเงิน ที่จะส่งผลต่อการตัดสินใจในการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงิน เพื่อการบริหารงาน และเป็นแนวทางให้หน่วยงานของภาครัฐ คือ กรมส่งเสริมสหกรณ์การเกษตร และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เข้ามามีบทบาทในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อให้การรวมกลุ่มกันดำเนินการเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ โดยสามารถปรับปรุงเนื้อหาและแนวทางการอบรมให้ตรงกับความต้องการเฉพาะของแต่ละตำแหน่งได้ อีกทั้งยังสามารถออกแบบและปรับปรุงระบบสารสนเทศให้ตรงกับความต้องการของแต่ละตำแหน่งในการเข้าถึงและการใช้ข้อมูลงบการเงินได้ และช่วยพัฒนากลยุทธ์ทางการบริหารในการจัดการกับปัญหาหรือข้อจำกัดจากการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงิน เพื่อการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ส่งผล

ต่อการเติบโตของธุรกิจสหกรณ์การเกษตร และส่งผลให้เกษตรกรที่เป็นสมาชิกมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทางด้านเศรษฐกิจและสังคมนั้น

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่

สรุปผลการวิจัย

ผู้บริหารสหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่มีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงิน เพื่อช่วยในการบริหารงาน ในด้านการวางแผน การควบคุม การตัดสินใจและสั่งการ แต่ยังมีปัญหาหรือข้อจำกัดการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงิน เพื่อการบริหารงาน ระดับปัญหาหรือข้อจำกัดการใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงินอยู่ในระดับน้อย จากแนวคิดและผลการศึกษา ข้างต้นข้อมูลงบการเงินที่มีประโยชน์ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ หากมีข้อผิดพลาดในประเด็นที่ศึกษาในลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงินที่เป็นประโยชน์ อาจเป็นสาเหตุให้ข้อมูลงบการเงินที่จะนำมาเป็นเครื่องมือในการบริหารงานนั้นขาดความน่าเชื่อถือ และผู้บริหารไม่สามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงินนั้นช่วยในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 การเตรียมความพร้อมสำหรับคณะกรรมการที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาบริหารงาน ควรวางแผนจัดส่งคณะกรรมการดำเนินงานเข้าร่วมอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ เช่นด้านบริหารงานทั่วไป ด้านการวิเคราะห์งบการเงินเพื่อช่วยในการบริหารงาน เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลให้ผู้บริหารนำข้อมูลงบการเงินมาใช้ประโยชน์ในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสหกรณ์การเกษตร

1.2 คณะกรรมการสหกรณ์การเกษตรดำรงตำแหน่งวาระหนึ่งได้ไม่เกิน 2 ปี และต้องเว้นช่วงเพื่อให้สมาชิกทำการเลือกตั้งคณะกรรมการชุดใหม่มาบริหารงานต่อ ซึ่งอาจทำให้มีปัญหาในการดำเนินงานต่อเนื่องของการดำเนินงานตามแผนนโยบายเดิม ดังนั้นควรจัดทำระเบียบข้อบังคับเป็นแนวปฏิบัติ ให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง และควบคุมการ

ดำเนินงานให้ไปในทิศทางเดียวกัน โดยยึดหลักตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ ประกาศ คำสั่ง คำแนะนำ แนวปฏิบัติของอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

1.3 เจ้าหน้าที่บัญชีมีหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูลทางบัญชีเพื่อนำมาประมวลผลเป็นข้อมูลงบการเงินแล้วรายงานให้แก่ผู้บริหารทราบ ดังนั้นควรจัดส่งเจ้าหน้าที่บัญชีศึกษาอบรมเพิ่มเติมความรู้ความสามารถ ให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาทั้งระบบบัญชี ระบบสารสนเทศ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ประกอบกับบัญชีเป็นวิชาชีพเฉพาะทาง จึงจำเป็นต้องให้เจ้าหน้าที่บัญชีมีความเชี่ยวชาญในด้านวิชาชีพบัญชี

1.4 ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่นำมาใช้ในงานสหกรณ์ เพื่อที่จะสามารถเรียกดูข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและถูกต้องแม่นยำ ดังนั้นควรวางแผนจัดส่งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้าอบรมการใช้โปรแกรมให้มีประสิทธิภาพจากการปฏิบัติงาน ประกอบกับเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และธุรกิจสหกรณ์การเกษตรมีความซับซ้อน จึงจำเป็นต้องเลือกเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมกับธุรกิจที่ดำเนินงานอยู่ และวางแผนเข้าเยี่ยมชมการทำงานของบริษัทอื่นที่ดำเนินธุรกิจลักษณะใกล้เคียงกัน เพื่อศึกษาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นแนวทางในการพัฒนาหรือพิจารณาเปลี่ยนแปลงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสม

1.5 การใช้ประโยชน์จากข้อมูลงบการเงินเพื่อช่วยในการบริหารงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยใช้ข้อมูลงบการเงินครบทุกองค์ประกอบคืองบแสดงฐานะทางการเงิน งบกำไรขาดทุน ที่แสดงรายการตามลักษณะเนื้อหาเชิงเศรษฐกิจและงบกระแสเงินสดที่แสดงถึงรายการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับผลการดำเนินงานในงบกำไรขาดทุน และการเปลี่ยนแปลงรายการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับฐานะทางการเงินในงบแสดงฐานะการเงิน ช่วยในการบริหารในการจัดหาแหล่งเงินของสหกรณ์และบริหารในการนำเงินไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาประสิทธิผลในการบริหารงานของผู้บริหารสหกรณ์การเกษตรจากใช้ประโยชน์จากข้อมูลทางเงินเพื่อศึกษาถึงประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์และตามหลักการบริหารที่ถูกต้อง

2.2 ควรศึกษาการบริหารงานของสหกรณ์การเกษตรเปรียบเทียบกับองค์กรอื่นที่มีลักษณะเดียวกัน เพื่อศึกษาปัญหาหรือข้อจำกัดในการบริหารงาน และนำมาพัฒนาระบบของสหกรณ์การเกษตร

เอกสารอ้างอิง

- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2550). *คู่มือระบบบัญชีสหกรณ์การเกษตร*. สืบค้น 26 มิถุนายน 2566. จาก https://www.cad.go.th/ewt_dl_link.php?nid=35047.
- _____. (2565). *จำนวนสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรทุกประเภท*. สืบค้น 26 มิถุนายน 2566. จาก https://www.cad.go.th/download/cad_recordinfo2022/dec_2022.htm.
- ณัชชา อาแล. (2560). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางบัญชีและคุณภาพงบการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย*. (บัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี, มหาวิทยาลัยศรีปทุม).
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2557). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS*. (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ: บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปวีศา คล้ายคลึง. (2562). *การใช้ประโยชน์ของข้อมูลในรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม*. (บัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต).
- พัชรี พระสงฆ์, เฉลิมเกียรติ ร่างเล็ก และ อรัญญา จินาชาญ. (2565). การใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินต่อความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและความสำเร็จของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา*, 1(1), 39-55.
- วิบูลย์ จารุงศ์วัฒน์. (2548). *การจัดการทางการเงินสำหรับ SMEs*. กรุงเทพฯ: ธรรมการพิมพ์.
- วิลเลียม เจ.สติเวนสัน. (2554). *การจัดการ การดำเนินงาน* (มนตรี จังธนสมบัติ, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2564). *คู่มืออธิบายกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน(ฉบับปรับปรุงใหม่)*. สืบค้น 26 มิถุนายน 2566. จาก <https://acpro-std.tfac.or.th/standard/22/คู่มืออธิบายมาตรฐานการรายงานทางการเงิน>.

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์. (2563). *การบัญชีบริหาร*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: กรีนไลฟ์ พรินติ้งเฮ้าส์.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2564). *สถิติการใช้ที่ดิน จำแนกเป็นรายภาค และจังหวัด พ.ศ.2555 - 2564*. สืบค้น 26 มิถุนายน 2566. จาก <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/11.aspx>.

เอนจิน เอฟ. บริกแฮม และ โจเอล เอฟ. ฮูสตัน. (2544). *การจัดการการเงิน* (การจัดการการเงิน, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: บุ๊คเน็ต.